

تاریخ دریافت مقاله: ۸۹/۲/۷

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۹/۶/۳

سارا صاحب‌الزمانی^۱، ایرج داداشی^۲

ارتباط دوسویه اصول مدیریت کیفیت با ارزش‌های صناعات اسلامی و نمود آن در نظر و عمل اصناف عصر صفوی

چکیده

تحلیل اصول و روش‌های مختلفی که امروزه در قالب نظام‌های مدیریت کیفیت در سراسر جهان شناخته شده‌اند و مورد استفاده قرار می‌گیرند، و ارزش‌ها و تعالیم معنوی هنروران و صنعتگران ایرانی در عصر صفوی، نسبت‌هایی را میان این دو برملا می‌سازد. به ویژه وقتی از این تحلیل‌ها چنین برمی‌آید که نخست، عامل اصلی پدید آمدن دوره‌های اوج و شکوفایی در تاریخ هنر و صنعت ایران، جایگاه قدسی صنعت نزد پیشه‌وران و هنرمندان سنتی و تغذیه معنوی آنها از سرچشمه‌های حکمی و عرفانی بوده است؛ و دوم، این تعالیم از هر دو بعد نظری و عملی، با مبانی امروزی مدیریت کیفیت هماهنگی انکارناپذیری دارد. از سویی، پرداختن به مقوله مدیریت کیفیت در صنایع دستی ایران به عنوان یکی از «صنایع کوچک و متوسط» بسیار ضروری است و ازین طریق می‌توان به یکی از عوامل اصلی ایجاد مزیت نسبی در عرصه رقابتی تجارت جهانی دست یافت. به طور خلاصه، چنین می‌نماید که: بازخوانی این مفاهیم و بهره‌برداری عملی از آموزه‌های اصیل ایرانی و اسلامی و ترکیب آنها با روش‌های امروزی مدیریت کیفیت، امری شدنی - و حتی می‌توان ادعا کرد ضروری- است. چه بسا همین امر، یعنی اهتمام به اجرای اصول کیفیت در کامل‌ترین شکل آن، سبب احیای مبانی اخلاقی و ارزش‌های فراموش‌شده در حوزه هنر و صنعت نیز خواهد شد.

کلیدواژه‌ها: مدیریت کیفیت، صنعت، صنایع کوچک و متوسط، صنایع دستی، اصناف، حرفه‌ها، آداب فتوت.

۱. کارشناس ارشد پژوهش هنر، دانشگاه هنر تهران، استان تهران، شهر تهران

Email: Sara.szamani@gmail.com

۲. مربی گروه فلسفه هنر، دانشگاه هنر تهران، شهر تهران (نویسنده مسئول)

E-mail: Dadashi@art.ac.ir